

ANTON MEDVED:

NA MATERINEM GROBU.

Kaj vem! Morda me je na tujih tleh
 zavest življenja težkega prevzela,
 da sem zakoprnel po prejšnjih dneh,
 kot na Sijonski hrib duh Izraela,
 da gorko sem zaplakal, kot otrok,
 ko se za hip ustavi mu zibela.
 Domov! Na grob! Še enkrat! Glas globok
 po duši je odmeval in me silil — —
 in jaz sem šel — kaj vprašam še za vzrok!
 Poslednji žar je na planinah krilil,
 ko sem na materin prihital grob,
 in tiho mrl je, kot bi se mu smilil.
 Dom zemeljski, tako bogat, a skop,
 odmeril je prostorček ozek, plitev
 za srca ti brezmejnega pokop.
 Tu si končala trudna hudo bitev
 življenja mladega na vekov vek.
 Spremila te je v grob kesà molitev.
 A mene spremlja tvoj poslednji rek,
 da smrt je boljša kot življenje prazno,
 in pesem lepša kot nje daljni jek.
 O mati, kaj naj ljubim? Smrt prijazno,
 zdravnico zemeljskih težav in ran?
 Nje pokoj ljubim naj in večnost lazno?
 Pa kaj je smrt? Kdor pije solnčni dan,
 vrojena iskra njemu nove vzbuja,
 nikdar mu ogenj misli ni ugnan.
 O smrti tudi misel ni mu tuja.
 Iz sebe ona sama vase vre,
 kako jo naj zatara časa struja?
 Moj duh, gibalo vedno, ne umre,
 in smrt v vsej svoji krutosti nemili
 telesa je, duha prememba ne.
 Spoznanja in kesanja trpki sili
 ubegnilo bi sleherno srce,
 pozabilo bi rado v temnem krili
 dobrotne zemlje divje vse gorje.
 Zemljanom mnogim sreče pot ni znana,
 ne védo zanjo, a naprej drevé,
 kot množica ujétnikov izgnana,
 brez smotra ne, njihov je smoter — smrt,
 edina, polna, blažena nirvana.
 Gojim naj torej do življenja črt?

Smrt boljša je kot ničevo življenje,
 ledina lepša kot pohojen vrt.
 A bodi to gibanje, to vrvenje,
 ta živa tekma, ta kipeči boj
 za mene prazno le valov tepenje.
 Mar človek je v človeštvu sam in svoj,
 brez naloge vesoljstvu posvečene?
 Kolesce je, a svet ogromen stroj.
 Dokler me misel izven sebe žene,
 jaz nisem svoj povsem, gospod ne sam.
 In vendar ne obstane stroj brez mene.
 A kar je manj storjenega, imam
 kot dolg zaznamovano v knjigi črni,
 in ljuti čas do tihih, gluhih jam
 na glas z vestjo me tirja: Plačaj, vrni!
 Nobena živa stvar ni brez moči,
 počiva kal sadu v najmanjšem zrni.
 Ta kal naj se zatara, ta moč naj spi?
 O, ni življenje sladka le omama,
 ni penava igrača, šala ni,
 življenje naše je mogočna drama.
 Ne mara plehkkih govorov in sanj.
 Nastopa v nji vsa deca od Adama.
 Značajev klenih hoče in dejanj
 in zmago hoče ene, ene le resnice.
 Junak ukloni, kadar trešči vanj
 sovražne sreče grom, le svoje lice,
 nikdar duha, ki ni mu znan razpad.
 O mani dragi moje porodice,
 povejte ji, da še živim in rad,
 da mi je drag trenotek slednji dela,
 da grize dušo mi, kot strúpen gad
 spomin le na brezdela leta cela,
 na čas razdvoja, srda in tožbâ...

Ko hladno me poljubi žena bela,
 ne bo me strah poslanke iz neba,
 a strah me praznega življenja bodi,
 nakrižem rok, zamrtnega duha!
 Do vancev zmage krepko delo vodi.
 Moj vir še ni izčrpan, ni zatrt.
 Kaj boljše je, o mati, več ne sodi!
 Življenje prazno samo je že — smrt.

